

ارزیابی کارایی شرکت‌های اتوبوسرانی کلان‌شهرهای ایران

الهه کبیری منش^۱، بابک صفاری^۲

۱- کارشناس ارشد اقتصاد شهری، دانشگاه هنر اصفهان

۲- عضو هیئت علمی اقتصاد، دانشگاه اصفهان

چکیده

در سال‌های اخیر صنعت حمل‌ونقل عمومی پیشرفت و توسعه مناسبی داشته و در عین حال هزینه‌های عملیاتی کلان و فزاینده‌ای را به خود اختصاص داده است. این مسئله موجب تأکید بیشتر بر مدیریت علمی و اصولی سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی و بهره‌گیری بهینه از تجهیزات موجود گردیده و اهمیت ارزیابی دقیق این سیستم‌ها را هر چه بیشتر آشکار می‌سازد. در میان انواع حمل‌ونقل عمومی نقش اتوبوسرانی به دلیل سرمایه‌گذاری کم و ارائه خدمات بسیار، از سایر روش‌های جابه‌جایی متمایز شده است، بنابراین باید از کارایی و بهره‌وری لازم برخوردار باشد و بتواند بیشترین و بهترین خدمات را به شهروندان ارائه بدهد. این خدمات‌رسانی باید ایمن، ارزان، سریع و مطلوب باشد. بنابراین ارزیابی کارایی شرکت‌های اتوبوسرانی از اهمیت خاصی برخوردار است. پژوهش حاضر با استفاده از ورودی‌ها و خروجی تعیین شده به ارزیابی کارایی شرکت‌های اتوبوسرانی کلان‌شهرها پرداخته است. در این پژوهش کارایی شرکت‌های اتوبوسرانی کلان‌شهرهای ایران شامل اصفهان، اهواز و شیراز در بازه زمانی فروردین ۱۳۸۹ تا اسفند ۱۳۹۲ به روش تحلیل مرزی تصادفی محاسبه و به ارزیابی کارایی شرکت‌های اتوبوسرانی سه کلان‌شهر به صورت همزمان و مقایسه و رتبه‌بندی آنها پرداخته شده است. نتایج حاصل از رتبه‌بندی کارایی شرکت‌های اتوبوسرانی سه کلان‌شهر اصفهان، اهواز و شیراز نشان داده است که در رتبه‌بندی برترین نمرات کارایی، ابتدا نمرات کارایی شرکت اتوبوسرانی اصفهان، بعد از آن شرکت اتوبوسرانی شیراز قرار داشته است. در رتبه‌بندی ضعیف‌ترین نمرات کارایی، شرکت اتوبوسرانی اهواز در رتبه اول، شرکت اتوبوسرانی اصفهان در رتبه دوم و شرکت اتوبوسرانی شیراز در رتبه سوم قرار گرفت.

واژگان کلیدی: کارایی، تحلیل مرزی تصادفی، رتبه‌بندی، کلان‌شهر